

ŠKOFIJA NOVO MESTO
DIOECESIS NOVAE URBS

RAZLAGE ŠKOFOVSKIH INSIGNIJ

PRSTAN

Prstan je temeljni simbol škofovske službe. Izraža neločljivo edinost Kristusa in Cerkev, Glave in Telesa, združena v ljubezni Ženina in Neveste. Škof postane delež Ženina in njegova krajevna Cerkev je Nevesta, dokončno zedinjena s Kristusom v skrivnosti njegovega učlovečenja in njegove velikonočne ljubeče daritve samega sebe za svojo nevesto, ki je človeškost.

Sveti Jakob iz Saruga je zapisal, da je edina svatba, na kateri se ženin daje v hrano nevesti in vsem svatom, Kristusova velikonočna poroka s človeškostjo. Na prstanu je podoba razlomljenega kruha; razlomljen kruh izraža svobodno, ljubečo daritev samega sebe drugim. *In vzel je kruh, se zahvalil, ga razlomil, jim ga dal in rekel: »To je moje telo, ki se daje za vas. To delajte v moj spomin« (Lk 22,19).*

Razlomljen kruh pomeni, da se škof daruje za svojo Cerkev tako, kot se Kristus daruje za Cerkev in kakor se mož daruje za svojo ženo. *Možje, ljubíte svoje žene, kakor je Kristus vzljubil Cerkev in dal zanjo sam sebe, da bi jo posvetil, ko jo je očistil s kopeljo vode z besedo, tako da bi sam postavil predse veličastno Cerkev, brez madeža, gube ali česa podobnega, da bo sveta in brezmadežna (Ef 5,25–27).*

Hlebec evharističnega kruha je hkrati podoba edinosti Cerkve. *Ker je en kruh, smo mi, ki nas je veliko, eno telo, ker smo vsi deležni enega kruha (1 Kor 10,17).* Ta edinost je uresničena prav zaradi razlomljenega kruha. Kristus je namreč združil svet preko svojega križa. *Kajti on je naš mir, on, ki je iz obeh napravil eno, s tem da je podrł steno pregrade, to je sovraštvo. V svojem mesu je odpravil postavo zapovedi v predpisih, da bi v sebi iz dveh ustvaril enega, novega človeka. Vzpostavil je mir in po križu spravil oba z Bogom v enem telesu, ko je v svoji osebi ubil sovraštvo (Ef 2,14–16).* Škof je oseba miru, sprave in edinosti. Posledično se ne ozira nazaj, ampak živi iz spomina prihodnosti, dopolnitve vsega v Kristusu.

PASTIRSKA PALICA

Pastirska palica je simbol škofovske pastirske službe. Po razlagi cerkvenih očetov pastir s palico po eni strani priključuje nazaj tiste ovce, ki se želijo razkropili, po drugi pa spodbuja tiste, ki se iz lenobnosti zapirajo v svoj svet. Palica škofa Andreja Sajeta izraža, da je smisel in poslanstvo Cerkve v razodetju Kristusa. Škof je porok tega poslanstva. Cerkev kot Kristusovo telo ima svoje poslanstvo v razodetju Božjega Sina, njegovega življenja in ljubezni, to je daru odrešenja.

ŠKOFIJA NOVO MESTO DIOECESIS NOVAE URBS

Na pastirski palici sta kot dve strani iste medalje upodobljena dva svetopisemsko prizora; škof gleda svetega Petra, ki daje življenje Gazeli, ljudstvo pa vidi Kristusa, ki od mrtvih obuja mlado deklico. To pomeni, da Peter živi ves znotraj Kristusa, je v njegovem telesu. Zato se v Petrovih potezah, dejanjih in besedah razodeva Kristus. Tako ljudstvo neposredno doživlja smisel Cerkve, razodetje Kristusa.

Kristus je obudil mrtvo deklico z besedami »*Talita kum*«, ki v Novi zavezi ostane živa v spominu verujočih. *Ko je še govoril, so prišli od predstojnikove hiše in rekli Jaíru: »Tvoja hči je umrla. Kaj še nadleguješ učitelja?« Jezus je slišal od strani, kaj so rekli, in je dejal predstojniku shodnice: »Ne boj se, samó veruj!« In nikomur ni dovolil, da bi šel z njim, razen Petru, Jakobu in Janezu, Jakobovemu bratu. Ko so prišli pred predstojnikovo hišo, je videl vrvež in ljudi, ki so jokali in zelo žalovali. Vstopil je in jim rekel: »Kaj se razburjate in jokate? Deklica ni umrla, ampak spi.« In posmehovali so se mu. On pa je vse odslovil in vzel s seboj očeta in mater deklice ter tiste, ki so bili z njim, in stopil tja, kjer je bila deklica. Deklico je prijel za roko in ji rekel: »*Talíta kum*,« kar v prevodu pomeni: »Deklica, rečem ti, vstani!« Deklica je takoj vstala in hodila; imela je namreč dvanajst let. Od začudenja so bili vsi iz sebe. On pa jim je strogo naročil, naj tega nihče ne izve, in je velel, naj ji dajo jesti. (Mr 5,35–43)*

Tudi sveti Peter, povsem živeč znotraj Kristusa, ga razodene z istimi besedami in znamenji. *V Jopi je živela učenka, ki ji je bilo ime Tabíta, kar v prevodu pomeni Gazela; bila je polna dobrih del in rada je delila miloščino. Ravno v tistih dneh pa je zbolela in umrla. Umili so jo in položili v gornji prostor hiše. Jopa leži nedaleč od Lide. In ker so učenci slišali, da se tam mudi Peter, so poslali k njemu dva moža s prošnjo: »Brez odlašanja pridi k nam« Peter je vstal in šel z njima. Ko je prispel tja, so ga peljali v gornji prostor. Obstopile so ga vdove, ki so vse imele solzne oči; razkazovale so mu halje in obleke, ki jih je bila sešila Gazela, ko je živela med njimi. Peter je poslal vse ljudi iz izbe, pokleknil in molil. Nato se je obrnil k truplu in rekel: »*Tabíta, vstani!*« Odprla je oči, in ko je zagledala Petra, je sedla. Dal ji je roko in ji pomagal vstati. Nato je poklical svete in vdove in jim jo pokazal živo. Novica o tem se je razvedela po vsej Jopi in veliko ljudi je sprejelo vero v Gospoda. (Apd 9,36–42)*

Bistvo poslanstva Cerkve je, da preko naše človeškosti razodevamo Božjo ljubezen, ki daje življenje. Nismo mi, ki z našim dejanjem dajemo življenje, ampak dar, ki smo ga prejeli, posredujemo drugim. Ena največjih zablod Cerkve v zgodovini je bila v tem, da je kazala sebe, ni pa uspela razodeti daru, ki ga je prejela. To pomeni, da je Cerkev od drugih nekaj zahtevala, namesto da bi posredovala dar, ki ga je prejela. *Upanje pa ne osramoti, ker je Božja ljubezen izlita v naša srca po Svetem Duhu, ki nam je bil dan (Rim 5,5).*

ŠKOFIJA NOVO MESTO

DIOECESIS NOVAE URBS

Zgodovina nam žalostno razodeva, da smo za nekaj stoletij pozabili na Svetega Duha. Prav on je tisti, ki naredi iz Cerkve pričevalko za Kristusa, kar pomeni za Boga, ki je Oče človeku. *Toda prejeli boste moč, ko bo Sveti Duh prišel nad vas, in boste moje priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji ter do skrajnih mej sveta (Apd 1,8).* Da se to pričevanje lahko uresniči, je potreben dar Svetega Duha, da se človek lahko zastonjsko in svobodno daruje drugim. *Ker je torej Bog tako usmiljen, vas rotim, bratje: darujte svoja telesa v živo, sveto in Bogu všečno žrtev; to je vaše smiselno bogoslužje (Rim 12,1).*

KRIŽ

Škofovski naprsni križ razodeva mesto škofovanja. Papež Frančišek v buli o imenovanju Andreja Sajeta za škofa govori o Novem mestu kot o novem Jeruzalemu. Sveto pismo se začne z vrtom, konča pa se z mestom, ki prihaja iz nebes. *Zatem je prišel eden izmed sedmih angelov, ki so držali sedem čaš, s sedmimi poslednjimi nadlogami, in mi je spregovoril: »Pridi, da ti pokažem zaročenko, Jagnjetovo nevesto!«* Nato me je angel v Duhu odnesel na veliko in visoko goro ter mi pokazal sveto mesto Jeruzalem, ki je prihajalo z neba od Boga in je imelo Božje veličastvo. *Njegov sijaj je bil podoben najdražjemu kamnu, kamnu, kakor je kristalni jaspis. Mesto je imelo veliko in visoko obzidje, v njem je bilo dvanajst vrat, na vratih je bilo dvanajst angelov in na njem so bila napisana imena, ki so imena dvanajstih rodov Izraelovih sinov. Troje vrat je gledalo proti vzhodu, troje vrat proti severu, troje vrat proti jugu in troje vrat proti zahodu. Obzidje mesta je slonelo na dvanajstih temeljnih kamnih, na njih pa je bilo dvanajst imen dvanajstih Jagnjetovih apostolov. Tisti, ki je govoril z mano, je imel merilo, zlato trstiko, da bi izmeril mesto, njegova vrata in njegovo obzidje. Mesto je bilo zidano na štiri vogale in njegova dolžina je bila tolikšna kakor njegova širina. Angel je s trstiko izmeril mesto: merilo je dvanajst tisoč stadijev. Njegova dolžina, širina in višina so bile enake. Izmeril mu je tudi obzidje: visoko je bilo sto štiriinštirideset komolcev. To je človeška mera, ki je tudi angelova. Gradivo mestnega obzidja je iz jaspisa, mesto pa iz suhega zlata, podobnega čistemu kristalu. Temelji mestnega obzidja so bili okrašeni z vsakovrstnim dragim kamenjem: prvi temeljni kamen je bil jaspis, drugi safir, tretji haledon, četrti smaragd, peti sardoniks, šesti sardij, sedmi hrizolit, osmi beril, deveti topaz, deseti hrizopraz, enajsti hijacint, dvanajsti ametist. In dvanajst vrat je bilo dvanajst biserov: posamezna vrata so bila iz enega samega bisera. Cesta skozi mesto pa je bila iz suhega zlata kakor prosojen kristal. Svetišča nisem videl v njem, kajti njegovo svetišče je Gospod, Bog, vladar vsega, in Jagnje. Mesto ne potrebuje ne sonca ne lune, da bi mu svetila, kajti razsvetljuje ga Božje veličastvo in njegov svetilnik je Jagnje. Narodi bodo stopali v njegovi svetlobi in kralji zemlje bodo prinašali vanj svoj sijaj. Njegova vrata se podnevi ne bodo nikdar zapirala, kajti tam noči ne bo. Vanj bodo prinašali slavo in čast narodov. Vanj ne bo nikdar stopilo nič nečistega, tudi ne, kdor počenja gnusobo in laž, ampak bodo vstopili samo tisti, ki so vpisani v Jagnjetovi knjigi življenja. Nato mi je pokazal reko žive vode, bleščečo kakor kristal, ki je izvirala od prestola Boga in Jagnjeta. Po sredi njegove ulice in na obeh straneh*

ŠKOFIJA NOVO MESTO
DIOECESIS NOVAE URBS

reke pa raste drevo življenja, ki dvanaajstkrat rodi in daje svoj sad vsak mesec. Listje tega drevesa je zdravilo narodom. Nobenega prekletstva ne bo več. V njem bo prestol Boga in Jagnjeta, ki mu bodo služili njegovi služabniki. Gledali bodo njegovo obličje in njegovo ime bo na njihovih čelih. Noči ne bo več in ne bodo potrebovali ne luči svetilke ne sončne luči, kajti razsvetljeval jih bo Gospod Bog in kraljevali bodo na veke vekov (Raz 21,9–22,5).

To mesto, ki prihaja iz neba, razodeva Božji način vladanja v zgodovini. Bog vodi zgodovino na način jagnjeta. Edino središče oblasti je prestol v Nebeškem Jeruzalemu, na tem prestolu jagnje, ki je bilo darovano. Bog Oče nikoli ne uveljavlja moči in oblasti, ampak daruje svojega edinorojenega Sina. To je pravzaprav zadnja beseda škofa svoji Cerkvi, ker po vzorcu tega sveta ne želi ohranjati sebe in svoje Cerkve, ampak iz obojega naredi ljubeči dar. *Tedaj sem videl: na sredi med prestolom in štirimi živimi bitji ter starešinami je stalo Jagnje, kakor zaklano, in imelo je sedem rogov in sedem oči: to je sedem Božjih duhov, poslanih po vsej zemlji. Jagnje je stopilo naprej in vzelo knjigo iz desnice sedečega na prestolu. In ko je vzelo knjigo, je četrto živih bitij in štiriindvajset starešin padlo pred Jagnje. Vsak je imel harfo in zlate čaše, napolnjene z dišavami, ki so molitve svetih. In peli so novo pesem: »Vredno si, da vzameš knjigo in odtrgaš njene pečate, ker si bilo zaklano in si s svojo krvjo odkupilo Bogu ljudi iz vsakega rodu, jezika, ljudstva in naroda ter si jih napravilo našemu Bogu za kraljestvo in duhovnike in kraljevali bodo na zemlji.« Med videnjem sem vsenaokrog prestola in živih bitij ter starešin slišal glas mnogih angelov. Njih število je bilo deset tisočkrat deset tisoč in tisočkrat tisoč. Z močnim glasom so govorili: »Vredno je Jagnje, ki je bilo zaklano, da prejme oblast in bogastvo, modrost in moč, čast, slavo in hvalo.« In vse stvari, ki so na nebu, na zemlji, pod zemljo in na morju, in sploh vse, kar je v njih, sem slišal, kako so govorile: »Sedečemu na prestolu in Jagnjetu hvala in čast, slava in mogočnost na veke vekov.« In štiri živa bitja so govorila: »Amen.« Starešine pa so padli predenj in ga molili (Raz 5,6–14).*